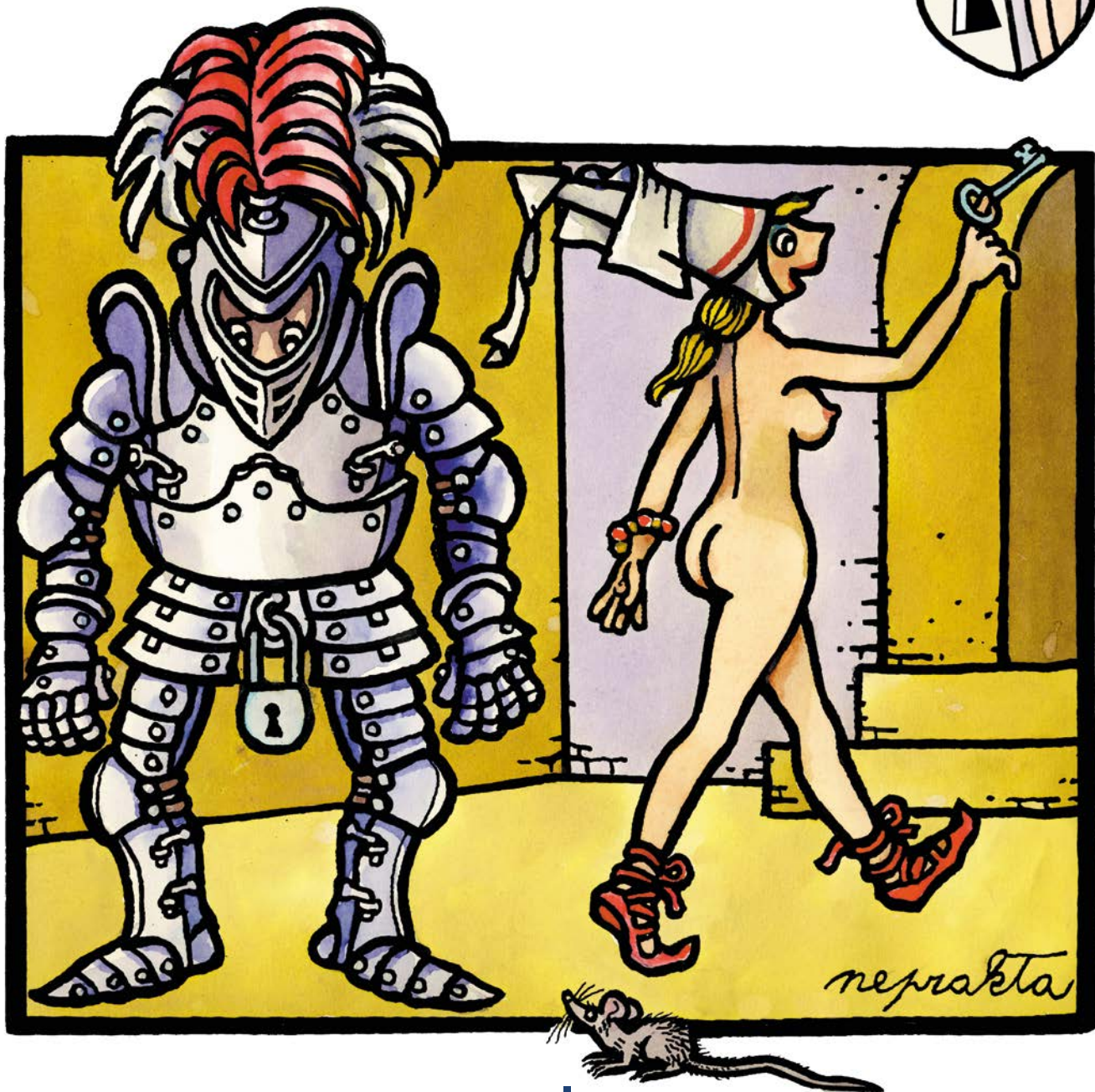
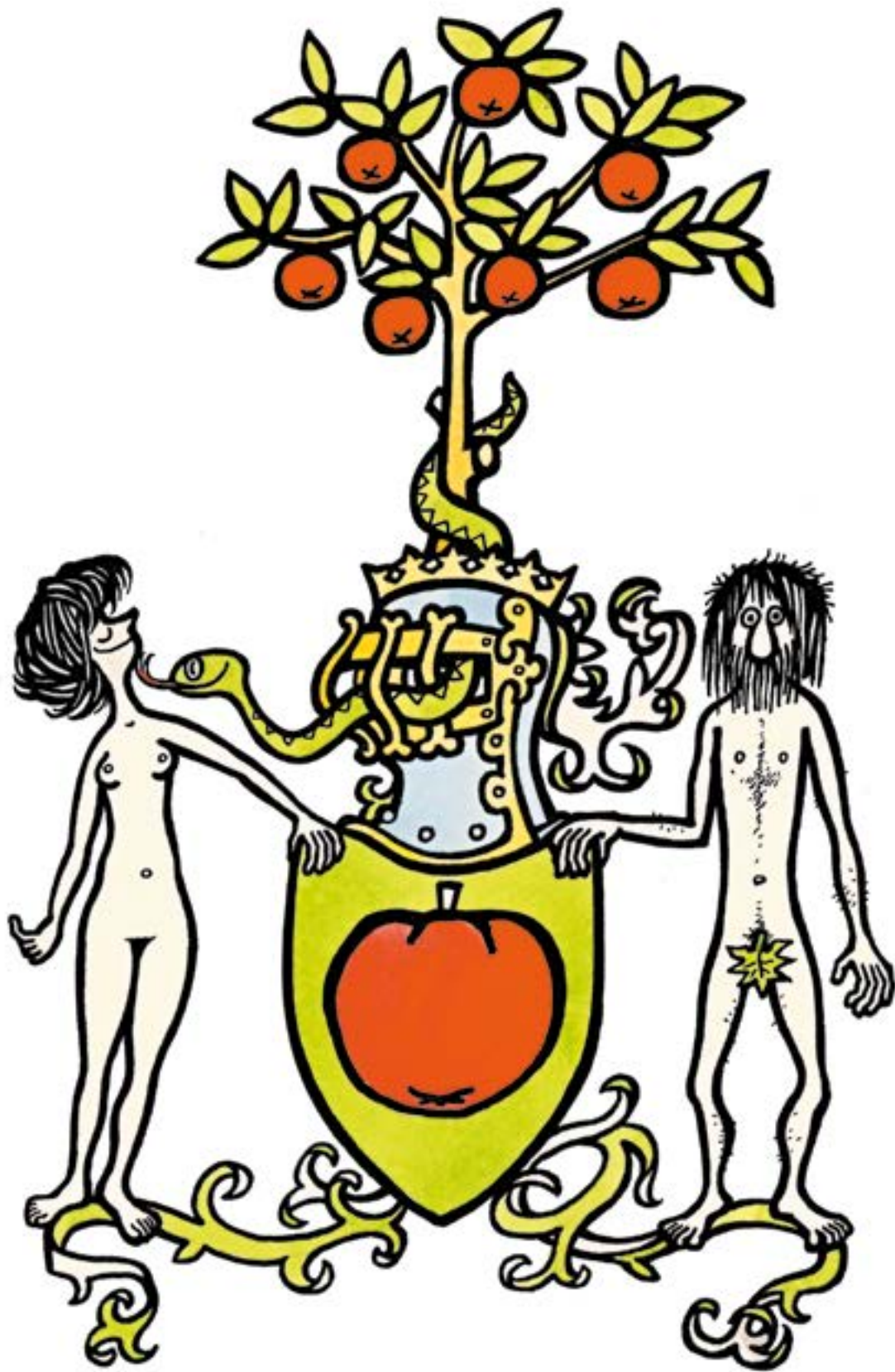

JIŘÍ WINTER-NEPRAKTA VELKÁ KNIHA VTIPU

JIŘÍ WINTER-NEPRAKTA
VELKÁ KNIHA
VTIPU

Jiří Winter-Neprakta
VELKÁ KNIHA VTIPU

Vydala Grada Publishing, a. s., pod značkou COSMOPOLIS
U Průhonu 22, 170 00 Praha 7
obchod@grada.cz, www.grada.cz
tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400
jako svou 6697. publikaci

Odpovědná redaktorka Romana Homonická
Výběr, uspořádání a úvodní text Jaroslav Kopecký
Fotografie z archivu J. Wintera
Návrh obálky, grafická úprava a sazba TypoText, s. r. o.
První vydání, Praha 2017
Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a. s.

© Grada Publishing, a. s., 2017
Ilustrace © Jiří Winter-Neprakta, 2017
Text © Jaroslav Kopecký, 2017

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy
*Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy
nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné
podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele.
Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.*

ISBN 978-80-271-9955-6 (pdf)
ISBN 978-80-271-0447-5 (print)

Úvod

NEPRAKTA – byl název „firmy na výrobu kresleného humoru“ a zároveň umělecký pseudonym dvou tvůrců – karikaturistů a humoristů, novináře Bedřicha Kopecného a výtvarníka Jiřího Wintera. Firmu založili na podzim roku 1949. S humorem sobě vlastním nahlédli, že v lidově-demokratickém Československu bude vymyšlení legračních kreseb stěží patřit k lukrativní činnosti a ironickým názvem NEPRAKTA ji opatřili v duchu tehdy zdůrazňovaného „praktického“ názvosloví pro identifikaci podniků jako Masna, Chemodroga, Obuna či Druča. Přes mnohá úskalí, která jim život kladl do cesty, se značka záhy dostala do povědomí čtenářů a jejich vtipy získaly velikou oblibu. Během dvaceti let spolupráce uveřejnili téměř deset tisíc obrázků a zařadili se mezi klasiky české karikatury. Poté, co libretista Kopecný přestal Winterovi dodávat náměty a záhy se z tohoto světa odebral na věčnost, pokračoval Winter v tvorbě pod jménem NEPRAKTA dalších třicet let ve spolupráci s Miloslavem Švandrlíkem.

O NEPRAKTECH

JIŘÍ WINTER (*12. 7. 1924 v Praze, †30. 10. 2011 v Praze)

Rodák z pražských Holešovic zůstal celý život věrný Praze a městskému prostředí.

Pro styl kresby, vycházející z omezených možností reprodukční techniky je srovnáván s Josefem Ladou. Ačkoliv ten byl orientován spíše na venkovské prostředí, Winter měl Ladu jako svého mentora. Když se po

Bedřich Kopecný a Jiří Winter při zahájení výstavy „Neprakta – Příklady z historie“ (Oblastní muzeum v Roztokách u Prahy 20. 6. 1965)

maturitě (1942) zapsal na střední Státní grafickou školu, neboť vysoké školy byly uzavřené, setkal se v ročníku s jeho dcerou Alenou Ladovou.

Po jediném školním roce byl totálně nasazen „na práce pro Říši“ v zahradnictví Trojského zámku. Někdy v této době se seznámil s Bedřichem Kopecným, s nímž vedl zasvěcené debaty o starožitnostech a kuriozitách z Orientu. V březnu 1944 byl i s rodiči zatčen gestapem za „odboj“ a odsouzen do káznice v Bernau v Bavorsku. Otec nepřežil mučení v pankrácké věznici, s matkou se Jiří sešel až po osvobození, po mnohadenní pěší anabázi z lágru do republiky. Po návratu převzal otcovu sklenářskou živnost a snažil se uchytit jako malíř.

V lednu 1946 začal studovat na vysněné Přírodovědecké fakultě UK, ale na podzim téhož roku dostal povolávací rozkaz na šestiměsíční náhradní vojenskou službu. Po vojně se už ke studiím nevrátil, živil se malováním a kreslením ilustrací pro noviny, a dokud mu patřila sklenářská živnost po otci, i prodejem skla a porcelánu.

Jeho první kresbu uveřejnilo Svobodné slovo 20. 11. 1949. Nepraktové si veškeré kresby zapisovali a číslovali – poslední z října 1999 má číslo 28 910. Všeobecná obliba kreseb stála za úspěchem jejich první velké výstavy v Liberci, následně v Praze a vrcholila udělením I. ceny výtvarné soutěže Haškovy Lipnice (všechno v roce 1960). V nakladatelství Vysočina v Havlíčkově Brodě vyšly postupně tři knihy výběrů kresleného humoru. Pro Svobodné slovo připravovali téměř 15 let každý týden rubriku s hlavolamem nebo nevšedním úkolem.

V samostatné tvorbě se Winter věnoval ilustrování knih – přes 400 titulů, z toho 80 románů Miloslava Švandrlíka. V letech 1952–1954 ilustroval tzv. populárně vědecké knihy pro nakladatelství Naše vojsko. Začínal kynologickými příručkami, pokračoval knihami s názvy Letadlo a raketa, Olověný akumulátor, Pokojové modely nebo Slavná historie sovětské vědy. Vytvořil stovky plakátů a reklamních letáků, jeho práce neminula ani divadlo a film. Nepraktovy kresby pravidelně doprovázely televizní vysílání.

Z amatérského sběratele kuriozit se vypracoval na fundovaného orientalistu, spolupracoval s antropologem Emanuelem Vlčkem na průzkumu kosterních pozůstatků osobností české historie, byl aktivním členem Spolku pro ochranu zvířat. Za více než padesát let tvorby měl tři stálé námětaře (B. Kopecného, M. Švandrlíka, E. Schneidera) a uveřejnil na 35 000 kreseb. Dosud nejplodnější český karikaturista je zapsán v Knize rekordů a stěží bude překonán.

V posledních třech letech života, kdy mu zdravotní problémy nedovolovaly pracovat na nových kresbách, věnoval se kolorování původních „pérovek“. Obrázky pro barevné časopisy mívaly zvlášť černobílou kresbu, konturu a separátně návrh barev pro „vyplnění“ obrázku. Díky dodatečnému kolorování jsme mohli do knihy vybrat i mnoho barevných vtipů.

BEDŘICH KOPECNÝ (*1. 3. 1913 ve Vídni, †1. 11. 1972 v Praze)

Tím, že plynoucí čas zanechává za sebou spoustu událostí a věcí, prý je také prosívá, a to dobré zanechává pro příští generace. Není to pravda! Čas za sebou nechává všechno a vždycky je třeba někoho, kdo třeba jen náhodou něco zachrání. Student Josef Jeník si v roce 2004 všiml před malostranským domem kontejneru na stavební suť. Upoutaly ho z hromady cihel a dřeva vyčnívající dopisy, vysvědčení a kresbičky a domů si odnesl několik tašek nalezených listin. Když se po letech k nálezů vrátil, zjistil, že před zkázou zachránil pozůstalost „nějakého“ Bedřicha Kopecného. Teprve díky dalším náhodám se povedlo zrekonstruovat dosud neznámé kapitoly ze života PŮLNEPRAKTY.

Bedřich Kopecný se narodil ve Vídni v rodině c. a k. důstojníka. Poválečnou epidemií španělské chřipky byla zasažena i rodina Kopecných a na dětech zanechala trvalé následky. Bedřich vystudoval reálku a v roce 1931 se stal studentem stavebního inženýrství ČVUT. Studium nedokončil. V letech 1937 až 1939 si odbyl vojenskou službu a poté se živil jako novinář na volné noze. Během války psal reportáže z cest do Orientu, i když tyto země nikdy neviděl a vše znal jenom z četby. Články, fejetony, kritiky a reportáže v protektorátním tisku si sám ilustroval.

S přítelem otevřeli krámk se starožitnostmi, kde pracoval jako restaurátor koberců a znalec umění. Po válce znovu vstoupil do aktivní vojenské služby jako ženista. Při likvidaci staré miny utrpěl úraz s následnou ztrátou všech zubů. Po propuštění do civilu pomáhal švagrovi v kamenické živnosti. Pro své „protirežimní“ názory se stal obětí provokace StB a byl odsouzen k půlročnímu trestu na šachtě. Posléze jako horník na dole zůstal a dobývání se mu stalo na tři roky zaměstnáním. Vážný úraz při těžbě uranu zhoršil jeho zdravotní stav. Znovu pracoval jako kameník, mimo jiné i na stavbě Stalinova pomníku.

Pro onemocnění páteře se pak už nadále věnoval jen publikační činnosti. Jako trestaný nesměl své práce uveřejňovat pod svým jménem, jen pod pseudonymem NEPRAKTA. Se zhoršujícím se zdravím a závislostí na alkoholu nakonec v roce 1970 rezignoval na spolupráci s Jiřím Winterem. Přes všechny zdravotní problémy je dodnes mezi pamětníky vzpomínán jako malostranský bohém, vtipný a společenský muž, znalec života.

V roce 2016 mu Rada městské části Prahy 1 udělila čestné občanství a v „Galerii 1“ mu uspořádala jeho první samostatnou výstavu po 44 letech od jeho úmrtí. Zemřel ve věku 59 let.

Jméno Bedřicha Kopecného bylo téměř zapomenuto, a tato „Velká kniha vtipu“ by mohla být důkazem, že obrázky staré přes padesát let zůstávají vtipné i dnes.

Jaroslav Kopecký

Neprakta

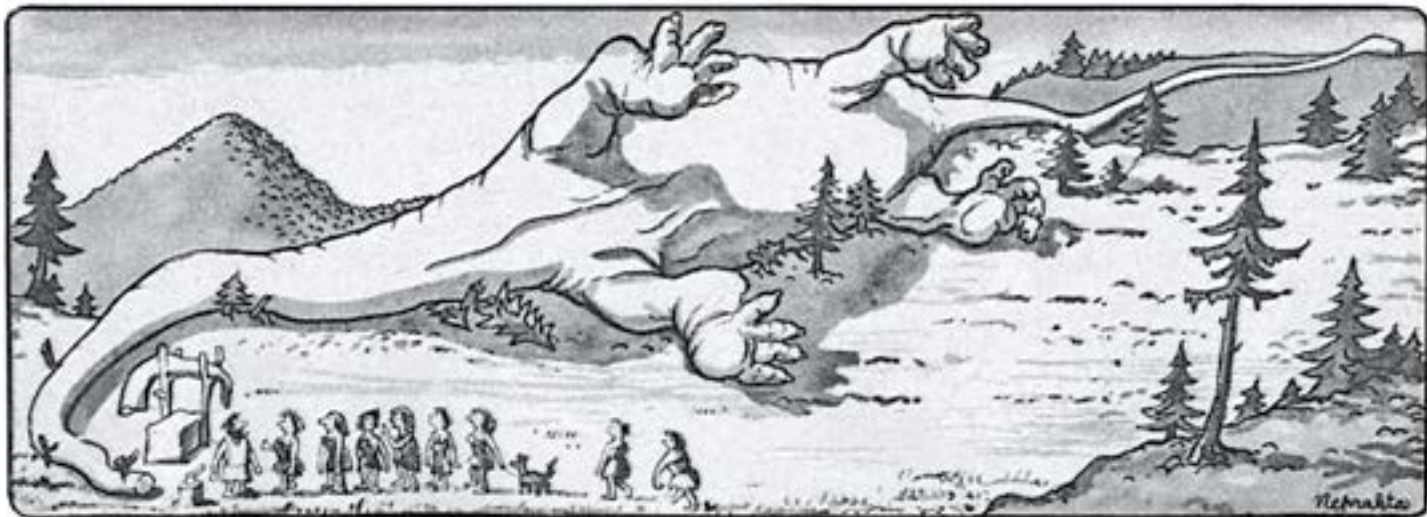
vs. Kopecný Jiří Winter

Můžeš ho klidně praštit. To je škodná.

ZUBNÍ KLINIKA

- Já bych chtěla mozeček.
- Promiňte, ale kvůli vám nepoběžím takovou dálku.

Vyhrožujte si mi,
šikanujte si mě, pane
inspektore, ale já ty
komposice k opravě
domů nosit nebudu.

Dnes jsou k obědu ohříváné zbytky, ženské mají velké prádlo.

STATISTIK

- Homo neanderthalensis.
- Těšilo mne, homo colpicus.

Co je to zase za novou
módu s jakýmsi koupáním?
Nikam nepůjdeš, chuligáne!
Počkej, jako každý jiný
slušný člověk, až bude přšet.

To je vždy doba, mami,
než se někam vypraviš!

Celé oddělení
šelem nám opět někdo
přes noc sežral.

Vyrostl jsi, hochu,
pomalu ti na tváři vyráží
chmýří - tak bude čas,
aby ses též umyl.

- Vy jste již čtvrtý
jídloň, u kterého si
marně objednávám
kotletu z nosorožce!
- Promiňte, ale on se
jim všem ubránil.

Dnes ty studenty
přetěžují samou planou
teorií. Už k maturitě
na nich chtějí, aby
uměli počítat do deseti.

Nevím, proč jej
chcete mermomocí
nechat studovat.
Vždyť on má „chápavé“
jen ty dolní končetiny.

A pamatujte si starou zásadu, že děti si mají pokud možno, hrát s křesadly. Co kdyby se jim šťastnou náhodou podařilo způsobit oheň...

Tímhle vynálezem se počítá tisíckrát rychleji, než dokáže lidský mozek.

DARMOŽROUTE...!

Pro jistotu skrýváme své umělecké památky v jeskyních!